Hetedik évfolyam. 232-ik szám. Kolozsvártt, 1877. szerda oktober 10.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest zervitatér 5. sz.

Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Sulejman a dunai hadseregnél.

Kolozsvár, 1877. oct. 9.

(B.—n.) Nincs szándékunkban a folyamatban levő orosz-török hadjárat már lefolyt eseményeire visszatérni, annyival kevésbé, mert a történteket gáncsolni utólagosan könnyebb, mint a dolgok folyama alatt számitásokat tenni s előre biztositani a sikert, mert ezt a leggyakoroltabb hadvezér is csak igen ritkán teheti, a ki tehát most utólagosan gáncsol, legfennebb a békételenkedők számát szaporitja, a midőn „post festa“ énekli elévült dalait.

Annyit azonban már észlelhettünk, miszerint mind orosz, mind török részről az eddiginél is nagyobb erőmegfeszités van készülőben, mert a czár egy uj hadtest mozgósitását és Bulgáriába küldését rendelte el, a törökök a jantrai vonalon támadnak s Sulejman megerősiti Orchaniát.

Azért, azt hisszük, nem csalódunk, a midőn fennebb azt állitók, hogy mindkét részről egy nagyszerü erőmegfeszitést látunk közeledni, különösen, miután Oroszország katonai becsülete helyreállitására, mulhatatlannak látszik valami katonai eredmény előmutathatása.

Sejthetőleg, Sulejman azon párthoz csatlakozott, mely a Mehemed Ali tanácsa ellenére, a cunctatori szerep helyett azt javasolja, hogy a török haderő minden eddigi vivmányait teljesen kizsákmányolva, ne hagyjon nyugtot az oroszoknak addig, a mig nem kelnek át a Dunán.

Ezen terv keresztülvitelére vállalkozott Sulejman, mi ha nekie sikerül, halhatlan nevet viv ki magának nem csak Törökország, hanem összes Európa államai előtt is.

Nehéz volna az eredményt megjósolni, de igen könnyen meg lehet, az ma már vagy tudva van, vagy legalább biztos praesumtiok vannak iránta.

Orosz részről még mind győzik élő ágyutételekkel, mig a győzelemhez szokott török hadserget a „dicsőség“ is lelkesiti.

Az élő ágyútételékek bár ha a legnagyobb resignátióval is mennek a tüzbe, de nem heviti keblöket valamely magasabb eszme, a midőn a törökök „pro aris et focis“ küzdenek.

Ily hangulatából itélve a két seregnek, határozottan a török hadak vannak előnyben.

Ha azonban valami fölényt birnának is kivivni az oroszok, az kétségen kivül nem lesz oly határozó, hogy azért a török rögtön lábhoz tegye fegyverét.

Mindezeknél fogva Sulejmán és hadserege azon válponton áll, mely igen könnyen azon útra vezet, mely babérkoszorút hoz számokra, de esetleg az eddig nyert dicsőségeket is, legalább némileg elhomályosithatja.

Oroszország diadala ugyanazonos az absolutismus diadalával, mig Törökországé az igazságtalanul megtámadott fél diadala lenne. Adjon az ég sikert az utóbbiaknak.

— Az országgyülési szabadelvüpárt tegnapelőtt d. u. 6 órakor tartott értekezletét Szontagh Pál elnök megnyitván, felvétetett az igazságügyi bizottság által átdolgozott bagatell tvjavaslat, s rövid vita után általánosságban elfogadtatott.

Ezután megkezdődött a részletes tárgyalás, s az értekezlet §§-ként tárgyalván a tvjavaslatot, az 57. §-ig jutott. A tett és elfogadott módositások közül megemlitjük Tisza miniszterelnökét, mely szerint a 2. és 3. §-ra vonatkozólag elégnek nyilvánittatik a jogvégzettségi qualificatió; — továbbá Hostinszkyét, mely szerint a 35. §-nál kimondatik, hogy a 34. § két esetében a biróság állapitja meg a meghatalmazottnak saját feje ellenébeni dijait. Ezzel a törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása a másnapi értekezletre halasztatott.

Végül a miniszterelnök előadta a Helfy-ügyre vonatkozó felvilágositásokat, melyeket az értekezlet tudomásul vett. Ezzel az értekezlet eloszlott.

— Rudolf trónörökös megkoronázása. A „N. Fr. Pr.“ irja: „Egy idő óta bizonyos állhatatossággal lép fel egy bir, mely szerint legfelsőbb körökben azon szándékkal foglalkoznak, hogy Rudolf trónörököst nem igen távol időben magyar királylyá koronáztatják. Az illető magyar államférfiak, ugy mondatik, már szemügyre kezdték venni e kérdést és fontolóra vesznek bizonyos közjogi bevezető lépéseket. Teljességgel nem vagyunk képesek ezen hir alaposságát ellenőrizni és csak tudomásul vesszük.“

A „N. Fr. Pr.“ elmondja az után az analog eseteket a magyar történetből; utal arra, hogy ezen actus nem szükséges, mert a pragmatica sanctió biztositja a trónörökös jogait és hogy az jelenleg egyátalán nem szükséges, mert a trónörökösök megkoronázását a magyar királyok csak közelgő haláluk tudatában, vagy mozgalmas időkben eszközölték. Majd igy folytatja fejtegetéseit: „Mint a dualistikus alkotmány és a magyar intézmények állandósitására való eszközt — leginkább mint ilyent méltányolnók és találnók indokoltnak — ezen állami actust nem találjuk sürgősnek. Talán beérik azzal, hogy előmozditják és megszilárditják a kiegyezést és következetesen ragaszkodnak oly külpolitikához, mely távoltart minden szláv velleitást és ép oly mérvben felel meg a magyar hagyományoknak, mint a koronázás, melyet mint egy jogi szerződés egyházi szentesitését bizonyára nem kicsinylünk.“

Székelyföldi mozgalom.

A budapesti lengyel „testvér-segélyző-egyesülettől“ a „Hon“ a következő sorokat vette: „Tisztelt szerkesztőség! A napokban több lap azon határozott állitással lépett fel, hogy biztos adatokkal bir a felől, miszerint az ugynevezett erdélyi „pucs“ ügye az itteni lengyel testvér-segélyző-egyesülettel, vagyis „lengyel klubbal“ nem csak összeköttetésben van, sőt egyenesen annak tulajdonitható, és hogy mondott czélra az egyesületi helyiségben több rendbeli értekezlet és ülés tartatott.

Ha ezen állitás nem volna egyesületünkre nézve annyira ártalmas, bizonyára hallgatással mellőztük volna, miután azonban emlitett állitás egyesületünk tevékenységét gyanusitani alkalmas, szükségesnek látjuk határozottan kijelenteni, hogy a lengyel klub feladata egyedül tagjainak segélyezésére szoritkozik, és hogy ennélfogva üléseiben értekezleteiben mondott czélhoz hiven, minden politikai discursust teljesen kizár.

A legsötétebb hálátlanság volna tőlünk, ha törvényellenes politikai mozgalmakkal bizonyitanók be hálánk és nagyrabecsülésünket szeretett második hazánk irányában, és egyuttal életbevágó érdekeink könnyelmü veszélyeztetése volna, ha egyedüli czélunk: tagtársaink segélyezésén kivül még politikai czélok fejtegetésébe is bocsátkoznánk.

Kérjük jelen határozott kijelentésünket azon biztositással fogadni, hogy fájó, ha a többi lap által fölvetett állitások oly egyesületet gyanusitanak, melynek önzetlen tevékenysége inkább dicséretet érdemelne, és nem azon elvetendő gyanusitást, hogy szeretett második hazáját megsérteni vagy épen annak rut hálátlansággal fizetni képes csak lehetne is.

Fogadja tiszteletünk őszinte kijelentését.

Budapesten, 1877. október hó 6-án. Weimesz Julián elnök, Delinowski Károly titkár.

Budapestről irják a „N. fr. Pressé-“nek: A Helfy-féle eset szoros összeköttetésben áll az erdélyi mozgalommal; Helfy tett ugyan közzé nyilatkozatot, mely szerint az egész dologtól távol áll; beavatottak azonban azt állitják, hogy Helfy. ha részes nem is volt a dologban, de hogy tudomása volt róla, konstatálva van. Ugyan e lap szerint e mozgalomnak összeköttetése a varsói forradalmi mozgalmak hirével egyátalán nem véletlenség s ezért a vizsgálat annál nagyobb erélylyel folyik. Az állami rendőrség Magyarországon 67 óta még nem volt ugy igénybe véve, mint most, hogy a vizsgálatban külföldi követségek tagjai is nagy buzgalommal részt vesznek.

A „P. N.“ a következő táviratot közli:

Csikszereda, oct. 7. A kászonyi erdőben ma harmincz láda fegyver fedeztetett fel. Ide Csikszeredába fogják hozni. A köznép egész Csikmegyében tökéletesen nyugodt, s sehol rendzavarás nem történt.

Klapka tábornok a „P. Napló“ szerkesztőségéhez a következő levelet intézte:

T. szerkesztőség! Azon a napon, melyen az Erdélyben történt események hirét vettem, az „Ellenőr“ szerkesztőségéhez levelet intéztem, melyben határozottan kijelentém, hogy a meggondolatlan székelyföldi mozgalomról nem volt tudomásom s azt hazafiui szempontból teljesen roszalom. Ugyanez időben a párisi lapokhoz is hasonló értelmü nyilatkozatot intéztem, melyet az összes angol sajtó egyáltalában és számos más lap is lenyomatott.

Senki sem kételkedett szavamban. Csak Magyarországon akadtak lapok, melyek nyilatkozatom igazságát kétségbe vonták. Bár az ilyesmire csak egy válaszom lehet, legmélyebb megvetésem kifejezése, nem fojthatom el magamban az a feletti fájdalmat, hogy az ily fajta gyanusitás épen honfitársaim részéről ér.

Törökország iránti rokonszenvemet mindenki ismeri, e rokonszenv továbbra is sértetlen, de az soha sem fog oly cselekedetekre csábitani, melyek hazám érdekét károsithatnák. A jövendő fogja eldönteni, vajjon én jártam-e az igaz uton, ki összes erőmet oly czélnak szenteltem, mely hazám jólétével s politikai missiójával oly szorosan egybetorrott, vagy azok, kik a szemtelen eszközöktől sem riadnak vissza, hogy reputátiómnak ártsanak s működésemet akadályozzák.

Kérem e sorok közlését sat. Páris, oct. 5. 1877. Klapka György.

A háboru.

Alig neveztetett ki Szuleiman basa Mehemed Ali helyébe a dunai keleti török sereg fővezérévé, már jelentik is, hogy e hadsereg kezdi a támadást, melyet Mehemed Ali abbahagyott, a czárevics ellen. Ha tán kissé korai is e hir, de abban nem lehet kétség, hogy Szulejman mihamarább megkezdi az offensivát. Eziránt a muszkák sem táplálnak kétséget. Erre mutat az, hogy szükségesnek látták még egy uj hadtestnek a harcztérre rendelését. De mire az odaérkezik, Szulejman pasa hihetőleg már szerencsésen meg fogta oldani föladatát.

Az oláhokat rémület fogta el annak hirére, hogy az orosz főhadiszállás Szisztovóba helyeztetett vissza. Ebből ők arra következtetnek, hogy az oroszok rövid időn még tovább fognak hátra huzódni s Oláhországban telelnek. Ez pedig épen nem kellemes vendéglátás az oláhoknál.

Szerbia magatartásáról még mindig vague hirek szárnyalnak. Egyik verzió tudni akarja, hogy a szerb hadi actió megkezdése e hó 9-ére van tüzve. Hihető azonban, hogy ezen terminus is, mint sok más, le fog telni a nélkül, hogy Szerbiát actióban lássa. Hire jár, hogy Oroszország nem fogja ugyan maga megkötni az actióra vonatkozó formális szerződést Szerbiával, hihetőleg azért, hogy kimélje monarchiánk „érzékenységét“ és mert „derogálna“ is a muszka hatalom nimbusának, hogy formális hadi szövetséget kössön azon Szerbiával, melynek katonáiról a czár tavaly lealázólag nyilatkozott. Hanem Gorcsakov ugy vél segithetni a dolgon, Oláhország és Szerbia között akarja megköttetni a véd- és dacszövetséget, melynek sürgetésére az oláhok most annál inkább indittatva érzik magukat, mert Kalarásnál oláh földön már török csapatok vannak. És minden valószinüség szerint a legközelebb egybeülendő oláh kamarák az oláh-szerb véd- és dacszövetség kérdésével foglalkozandnak. Ez lesz hihetőleg azon „fontos ügy,“ melyet táviratilag jelzett hir szerint Bratinanu a bukaresti törvényhozás elé fog terjeszteni.

Görögország magatartása.

Görögország is épen ugy viseli magát, mint Szerbia. Nem lehet biztonsággal tudni, hogy ragad-e fegyvert, vagy nem. — A kamara szeretne, de nem mer. A „Pol. Corr.“ Athenből egy tendentiosus levelet közöl, melyben az mondatik, hogy a török kormány elözönlötte a görög lakta tartományokat zeibekekkel és abcházokkal, kik retentő pusztitásokat és rablásokat visznek végbe a görög lakosságon. A török kormány, mondja a levél, a csatatéren aratott kétes sikerü győzelmek által nagyon elbizakodottá lett s a mondott pusztitások megengedésével (?) Görögországot csak provokálni akarja, hogy aztán magát a végén megtámadottnak tüntethesse föl Európa előtt, holott pedig Törökország a tulajdonképeni támadó. „Görögország — ugy végzi a levél — nem fogja ugyan a keleti ügyek állását complikálni, de nem is fogja magát visszariasztatni a fenyegetések által.“

Ugy látszik azonban, hogy a görög körmány a „pusztitások“ és zsarolásokról költött hazug hirek által keresve keresi az ürügyet, hogy végre megkezdhesse az „actiót“ s magát Europa előtt „megtámadott fél“-nek tüntesse föl.

Plevna lövetése.

Az orosz főhadiszállásról a berlini „B. Ztg.“-nak azt irják, hogy Plevna lövetése éjjel nappal egyre tart. Ugylátszik, hogy Tottleben tábornok azon tervét, miszerint Plevna ellen nagyobb ostrom munkálatok eszközlendők, a czár helyeslésssel fogadta. Az orosz táborban azt remélik, hogy Plevnát oct. közepéig hatalmukba keritik s hogy aztán Szerbia actióba lépésö következtében az egész Balkán vonal el fog esni. Az időjárás azonban, ugylátszik, rövid idő alatt Bulgáriában az összes utakat járhatatlanokká fogja tenni. A Plevnánál táborozó orosz katonaság egy része, kik az uttól távolabb vannak, sajnálatra méltó állapotban vannak mert élelmezésük majdnem lehetetlen. Kivált takarmányt nehéz szerezni, mert a lovak és ökrök a sárban rekednek, s igy a takarmány szállitás végkép be van szüntetve.

Támadó hadmozdulatok.

Sumla, okt. 4. (A „D. Tel.“ sürg.) Ozmán Bazár közelében Kazeljevo és Kadiköi között megkezdődtek a támadó hadmozdulatok. Mehemed Ali itt van utban Konstántinápoly felé. Ruscsukot erősen bombázzák, sok ház romba dőlt, az erődökön azonban nincs kár, az oroszok minden előkődése, ugy látszik, teljesen hiábanvaló ez erődökkel szemben.

Péra, oct. 4. (A „D. Tel.“) Azt hallom, hogy Sumlán nagy megelégedést szült Ozmán pasa kineveztetése. Nevezetes hadmüveletekre lehetünk készen. Fazli pasa, ki nem rég a Kaukázusban volt, fogja helyettesitni Ahmed Ejubot. Az efféle változások azt mutatják, hogy a török kormány erélyesen és nagy elkeseredéssel akarja intézni a háborut.

Abdul Hamid és Zichy gróf.

Mult hó 20-án Zichy gróf, konstantinápolyi nagykövetünk kihallgatáson volt a szultánnál,

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

KARCZOLATOK

a közelmultból.

Daudet Alfonz-tól.

III.

A kis pástétomok.

III.

(Folytatás.)

— Ez Pyat Felix . . . mondta az egyik. Nem! . . . Delescluse . . . s igy tovább. A fedezetül kirendelt katonaságnak nagy bajába került, hogy bészállitsák őt a narancs liget udvaráig: csak itt volt megengedve a szegény elkinzott embernyájnak, hogy szétoszolva s leheveredve a földre, kissé kipihenje magát s lélekzethez jusson . . . Egy némelyik rögtön elaludt, más káromkodott, meg más elkezdett köhögni, sirni.

Bonnicar nem aludt, nem sirt.

Leült a folyosó párkányára, fejét kezére nyugasztá, s félig meghalva az éhség, a szégyen a fáradtság miatt, maga előtt látta elvonulni e szeencsétlen nap eseményeit, elindulását hazulról, nyugtalankodó családját, kik otthon várják, a teritett asztallal fogják várni egész estig, felmerültek emlékében a kiállott megaláztatás, a reámért szitkok, lökdösések, és mindez egy pontatlan pástétomsütő végett.

— Bonnicar ur, ime itt vannak kis pástétomjai, — szólalt meg hirtelen egy hang egészen közelében; s a jó ember, felemelve fejét, nagy meglepetésére maga előtt látta állani a Sureau kis inasát, kit vele együtt elcsiptek a köztársaság szemefénnyei, kifedni és átnyujtani neki, a fehér kötény alá rejtett sütemény dobozt.

És ekép történt, hogy daczára a lázadás és bebörtönözésnek, e vasárnapon is mint a többen, Bonnicar ur megehette az ő rendes pástétomját.

IV.

Salvette és Bernadou.

I.

Karácsony előestéje van, szinhely Bajorhon egyik nagy városa. A hótól fejér utczákon, a sürü köd daczára, hullámzik a nép, s tömegesen tolong a szabad ég alatt felállitott laczi konyhák, a bolti kirakatok és árusátrak körül. A boltajtókra kifüggesztett szalagokat, virágcsokrokat, könnyed lebegésbe hozzák, máshol majd elsodorják, a körülhordott nagy fenyőágok, vagy egész fenyőfák, megrakva csengő bongó czifrasságokkal, felnyulva az emberek feje fölé, s árnyat vetve, mint egy Thüringiából idevarázsolt erdő, mint egy visszamaradt emlék a szabadtermészetből a téli élet e nyüzsgése közt.

Az idő estére hajlik. Ott alant a várlak kertje mögött még láthatni a bucsozó nap egy utolsó sugarát pirosan átcsillámlani az esti ködön, s a városban oly nagy élénkség, oly öröm van, oly nagy előkészületek tétetnek a közelgő ünnepre. hogy minden felgyuló világosság az ablakokon, mind megannyi karácsonyfáról látszik leragyogni. Hanem nem is olyan közönséges karácsony volt ez, mint akármelyik! Isten kegyelméből az ezernyolczszázhetvenedik évet éltük ez időszerint, s a Krisztus születésének emléke, csak egy ürügygyel több, hogy mindenki igyék a dicsőségteljes Von den Than lovag'egességéért, s megünnepelje a bajor harczosok győzelmét. Oh karácsony! karácsony! Még az alsó-városbeli zsidók is tele vannak öröm és jókedvvel. Ott van legelőbb is az öreg Khon Augusztus, ki most fordul bé sietős léptekkel a „Kékszőlő-fürt“ szegletén. Apró vizsga szemei soha sem fénylettek ugy, mint ez estén, tüskeszerü lelógó fürtjeit sohasem lebegtette oly vidoran a szél. Kopott szőrü ujasán feljül szerény kis kosár füle volt fűzve; a szinültig tele kosárból egy boros-palaczk nyaka s egy zöld fenyőág kandikált ki, s az egész összehajtott asztalkendővel szépen betakarva.

Mindezzel ugyan mi az ördögöt akar csinálni ez a vén uzsorás? Összegyüjtötte volna ő is családját, barátját, hogy együtt igyanak a német haza jóllétéért. Oh nem. Mindenki jól tudja azt, hogy az öreg Khonnak nincs hazája. Az ő „Vaterland“-ja nem más, mint pénzes szekrénye. Családja sincsen, sem barátjai; neki csak hitelezői vannak. Fiai, jobban mondva társai, még ez előtt három hónappal elvonultak a hadsereggel. Ő ott alant a „Landwer“-ek tanyája mögötti kis bakonyákban folytat apró kereskedést, ad el pálinkát s megvesz régi órákat, s más ócska holmikat, s csata napján esténként kimegy a harcztérre, kiforgatja az elesettek zsebeit, felszedi az uton s utsánczokba szétgurult táskákat. Igen vén levén arra, hogy ő is kövesse gyermekeit, az öreg Khon papa otthon maradt Bajorhonban, s pompás üzleteket csinált a franczia foglyokkal. Folyton a tábori sátrak körül olálkodva, ő vásárolja meg tőlük titkon óráikat, táskáikat, érdemjeleiket, postán jött pénz-utalványaikat. Láthatni, mint oson bé a kórházakba, ellátogat a betegeket vivő kocsikhoz. Halkan közeledik a sebesültek fekhelyéhez, s kérdi tőlük csunya kiejtésével: „Fan falami elattni falója?

S ime most is azért történik, hogy oly sietve tipeg kosarával karján, mert a katonai kórházat este öt órakor már bezárják és két franczia vár reá ott, ama nagy sötét házban, a szűk rostélyzott ablakokkal, hol karácsony estéjén sem világol más fény, mint a haldokló ágya mellett pislogó mécs. . .

II.

A két franczia neve, kikhez az öreg Khon siet: Salvette és Bernadou. Két gyalog vadász ez, provence-i fiuk ugyanegy faluból, ugyanazon zászlóaljhoz besorozva, s ugyanegy ágyugolyótól találva. Csak hogy Salvette erőteljesebb lévén, már kezd kissé indulni, felkeleget, s tesz nehány lépést a szobában. Bernadou-val másképáll a dolog, ő csak nem akar lábra kapni. Betegágyának elavult függönyei között, arcza napról napra soványabbnak tünik fel, s mind halványabb, szenvedőbb szint vált, s midőn hazájáról s lehető hazatértéről beszél, ezt oly szomoru mosolylyal teszi, melyben sokkal több a lemondás, mint a remény.

Ma azonban ő is megélénkült egy kicsit, a szép karácsonyi ünnepre gondolva, mely nálunk a provencei falvakban, hasonló egy tél közepén meggyujtott óriási örömtűzhöz, eszébe jutottak a vidám körjáratok, az éjjeli misék, a kivilágitott, diszesen felékitett templomok, s a falu sötét utczáin hullámzó néptömeg, meg aztán a vigan eltöltött hosszu téli esték, mikor az asztal köré gyülve mulattak; a hagyományos, hármasan égő fáklya, s az oly kedves szertartás a „cacho fio“-val (meggyujtott karácsonyfa) melyet a nagyapó szokott körülhordozni s édes borral locsolgatni.

— Oh! szegény Salvette barátom, minő szomoru karácsonyt ülünk mi most! Ha legalább volna az embernek, miből egy kis fejér czipót, s egy kis palaczkocska piros bort beszerezzen! . . . Olyan jól esett volna, hogy mielőtt végkép leteszem fegyverem, meglocsolhatnám veled együtt még egyszer a „cacho fio“-t . . .

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

mely alkalommal ez utóbbi a következőket mondá: „Rendkivül nehéz körülmények között léptem a trónra; a birodalom hosszu évi rosz gazdálkodás következtében meg volt ingatva; a háboru kitört Szerbiával és Montenegróval, Boszniában és Herczegovinában mind nagyobb mérveket öltött a lázadás. Seregeim leverték Szerbiát s én főleg Ausztria-Magyarország közbenjárása folytán megadtam e fejedelemségnek a békét, a nélkül hogy kizsákmányoltam volna a győzelmet, és a nélkül hogy megkaptam volna a biztositékot arra nézve, hogy ezen hütlen fejedelemség nem fog ismét fegyvert ragadni. Montenegróval is békét akartam kötni. Elmentem az engedékenység legutolsó határáig, de orosz befolyások meghiusitották törekvésemet s Nikita bandái most is tetszés szerint gyilkolják az ártatlan muzulmánokat és pusztitják birodalmamnak egy részét. Oroszország a legkétszinübb ürügy alatt, hogy a szláv testvéreket fölszabaditsa a török iga alól, birodalmamba tört, de isten megvédelmezte az igaz ügyet és önfeláldozó seregemet legfényesebb győzelmekre vezette. Mindamellett a további vérontás megakadályozására kész vagyok békét kötni. De természetesen csak olyan békét, mely alkalmas arra, hogy méltóságomat és birodalmam függetlenségét megoltalmazza.

Én a háborut nem provokáltam, kibékülhetetlen ellenségem által volt az reám erőszakolva s igy teljes jogomban állana, hogy az elfoglalt területet birodalmamba bekebelezzem; igy pl. Szuchum-Kálét és a csapataim által megszállva tartott területeket, de birodalmam elég nagy és én lemondok minden annexióról a béke érdekében: 40.000 kaukázusi muzulmán törzsbeli családot szállittattam Törökországba, hogy Oroszország boszuja elől elvonjam őket. Ez embereket én nem izgatam felsőbbségeik ellen, nem intéztem hozzájuk manifestumot, mint Sándor czár a bolgárokhoz; e törzsrokonaim csapataim közeledtére igazságos ügyem mellett nyilatkoztak s én legszentebb kötelességemnek tartám őket védelmem alá venni: „Kijelentem még egyszer, fejező be Abdul Hamid, hogy én békét óhajtok és pedig oly békét, mely a feuálló szerződések alapján nyugodjék.“

Zichyt a legkellemesebben lepte meg a szultánnak e mérsékelt, de szilárd hangja. Szerencsét kivánt neki békés érzületéhez, s megjegyzé, hogy oly uralkodó, kinek győzelmei egész Európát bámulatba ejtik, s ki mégis ily békés és mérsékelt hangon nyilatkozik, csak alattvalóinak jóllétét óhajthatja, s bizonyára legfőbb feladatának tekinti a szükséges reformokat birodalmának kormányzatában minél előbb keresztül vinni. A szultán erre igy felelt: „Népeimnek saját kezdeményezéséből adtam oly alkotmányt, mely birodalmamat uj és szilárd alapra állitsa, s minden alattvalómnak megelégedést és jóllétet biztositson. Legfőbb kivánságom, hogy alattvalóimnak mindegyike boldognak érezze magát uralkodásom alatt és örködni fogok az alkotmány keresztülvitelén, hogy ez óhajtásom a lehető gyorsan valósuljon.“

A franczia senatus baloldalának kiáltványa.

Kedves polgártársak! Október 14-re össze vagytok hiva, hogy megválaszszátok képviselőiteket a követek kamrájába. Nem reánk tartozik megitélni, mennyire helytelen és alkotmányellenes ez a késői nap. Csak a kamarák maguk nyilatkozhatnának összegyültük után erre nézve döntő erővel.

A mi kötelességünk ma, az utolsó követi kamara ellen irányzott vádakkal szemben, ujból bizonyitani önök előtt, hogy e kamara mérsékelt volt, s engeszelékeny hangulat által vezettetett. Soha nem vonta az kétségbe a senatus jogosult befolyását, soha nem volt tévedésben az iránt, minő tekintély illeti meg a végrehajtó hatalmat; szavazásai tanuskodnak e felől. De hiven a küldetéshez, melyet önök adtak neki, állandósitani akarta a köztársaságot; el akarta ezenfölül nyomni az ultramontán izgatást, mely már-már veszedelmessé vált intézményeinkre s közbékénkre nézve; ezek voltak a valódi okok, melyek fölöslatására vezettek. Midőn bizalmatlanságot szavazott a kormány iránt, a 363 képviselő csak kötelességét s a neki önök által adott megbizatást teljesitette becsületesen s hazafiasan, s önök meg is ujitandják számukra a megbizatást.

Egyebütt is hasonló hévvel, hasonló egyetértéssel mozditandják elő a köztársasági jelöltek ügyét, kiknek sikere majd mindenütt bizonyos. De azért a helyzet nem kevésbé komoly s a meghasonlás és a tétlenség menthetetlen lenne.

Franczia ország jövője van kérdésben. A felett hivatvák határozni önök, hazánk kormánya jövőben személyes kormány legyen-e, vezetve önkényre hajló és klerikális befolyások által, vagy hogy a nemzet továbbra is maga akarja-e magát választottjai által kormányozni.

Az első esetben 1789-ki vivmányaink, legdrágább szabadságaink, polgári jogaink, politikai jogaink, lelkiismereti szabadságunk leend koczkán; magát a hazát szolgáltatják ki a monarchikus igények versenygéseinek; magát a rendet veszélyeztetik ide haza s magát a békét koczkáztatják kifelé.

A második esetben a köztársasági intézmények végleg meg lesznek alapitva, biztositva lesz minden komoly és jogosult érdek, a nyugalom és a biztalom helyreáll, a béke pedig, melyet Európa jelen helyzetében Franczia ország számára csakis a köztársaság menthet meg, megszilárdul.

A kétely s a habozás megengedhető-e ily körülmények közt?

Radikalizmusról s demagógiáról beszélgetnek önök előtt. Nincs más forradalmár, csak azok, kik egyre a lehetetlen mult megujulásáról álmodozván, még azon koczkázat árán is, hogy zavarokba s meghasonlásba döntsék, szeretnék az események folyásával ellentétbe juttatni az országot; ugy hogy vállalkozásuk őrültsége miatt azon nagy polgár, kinek vesztét siratja Franczia ország, rendzavaróknak s a fejetlenség hiveinek bélyegezte őket.

A valódi konzervativek ellenben azok, kik csatlakozva azon kormányformához, melyet a körülmények ereje diadalra juttatott, az ünnepélyesen megszavazott alkotmány biztositott, a nemzet óriási többsége elfogadott, tiszteletben tartanak minden nagy elvet s minden nagy társadalmi érdeket, de ama kormányzat megerősitését, s őszinte becsületes foganatositását követelik.

Önök is ezt akarják, önök is ezt fogják követelni, drága polgártársak. Az ügy, melyet védeniök kell, az az ügy, melyet apáink diadalmasan védtek 1840-ban, s önöket már e példa is lelkesitheti. De akaratunk kifejezése hatalmas, vitathatlan kell hogy legyen. Jelenjenek hát mindnyájan meg a szavazásnál s ne engedjék megfélemliteni magukat sem egynapi tisztviselők fondorkodásai, sem hiu fenyegetések által. A szenátus mit sem tehet a követi kamra nélkül s megsérti az, ki fölteszi róla, hogy beleegyezését adná alkotmányellenes rendszabályokba. Szabad államokban az utolsó szó mindig a nemzetet illeti, s ha önök szólnak, szavuk szófogadásra fog találni.

Páris, oktober 4. 1877.

A szenátusi baloldal választmányainak tagai.

A középbal nevében: Bertauld, elnök, Calmon, Gilbert-Boucher, alelnökök; Bernard, Rampón gróf, Foucher de Careil, Dauphinot, a választmány tagjai.

A köztársasági baloldal nevében: Arago, elnök; Le Royer alelnök; Duclerc, Herold, Lucer Malens, Mareau, Salneuve a választmány tagjai.

A köztársasági unió nevében: Peyrat elnök; Victor Hugó, Crémieux, Scheurer-Kestner, a választmány tagjai.

Egy kis helyreigazitás.

Gyulafehérvár, 1877. okt. 4.

A „Kelet“ sept. 26-án megjelent 220. számában „egy kis Ubrik-féle s még más“ czimü közleményben, a „diabolus“ nomen et omen jellegét fölvett tudósító, insinuatiokkal félszeg világitásba igyekszik helyezni a nagy-szebeni orsolyaszüzek leánynevelő zárdáját, állitván, hogy ott gyarló a tanitás és sok olyasmi történik kebelében, mi a közönség, az államügyész, a magas kormány, sőt még B. szász lutheranus tanfelügyelőnek is, méltán megérdemelhetné kegyes figyelmét.

Egy oly intézet, melynek nemes lelkü tagjai, magasabb hivatástól ösztönöztetve, a világ muló örömeiről lemondanak azért, hogy Istennek élvén, a keresztény szeretet legnemesebb müvét, a leánykák nevelését szebb sikerrel végezhessék, a világ elismeréséhez nem szokott igényt tartani. Miért is a cultur-harczot provokáló, plane a magas kormány figyelmének felébresztését czélzó denunciatiok nem fognak határt vethetni azon buzgó, önfeláldozó törekvésnek, melylyel a nagyszebeni Orsolya-apáczák magasztoz hivatásuknak mindenha szép eredménynyel megfeleltek. A minthogy erről meggyőződött kegyelmes főpásztorunk is, ki magas látogatásával csaknem minden évben szerencséltette az intézetet s mindanynyiszor dicsérő elismeréssel nyilatkozott a tanitónők képzettsége s a leányok előmeneteléről; és meggyőződtek számtalan előkelő szülők is, kik adott alkalmakkor többször betekintettek a tanterembe és gyermekeik szellemi haladásáról örvendetes tudomást szereztek maguknak; sőt miről nagyon könnyen tudomást és meggyőződést szarezhetne, ha akarna, maga a személyi bántalmakban — ugy látszik — nagy kedvet találó „diabolus“ is.

Azonban a legnemesebb foglalkozásnak, a nyugodt lelkiismereetnek és a lépteket kisérő áldásnak öntudata, nem különben Isten segitő kegyelme sokkal nagyobb jutalom az üldözőbe vett védtelen apáczákra nézve, hogy sem egy qualificálhatlan megtámadással szemben veszélyeztetve láthatnák zárdájuk becsületét és fárasztó munkásságuk áldásos sikerét.

De minthogy emlitett „diabolus“, sértő rágalmakkal és ferditésekkel saturált czikkébe, kapcsolatban az Orsolyák zárdájából elbocsátott bizonyos M. Lindner Antonia ügyével, többek közt oly mesét is belesző, mely a tényállással merőben ellenkezik: nem tehetem, hogy az igazságot kedvelő mélyen tisztelt olvasó közönség előtt, a „diabolus“ meséjével szemben, egyszerüen fel ne tárjam magát a valóságon alapuló tényállást. Teszem pedig ezt azon előnynél fogva is, hogy az általam előterjesztendő tényálladék valódiságának támogatására, a saját tapasztalataim után szerzett ismereteken kivül, hivatalos adatokkal is rendelkezem, melyek megtekintése végett, nem félek, a magas kormányt és B. szász lutheranus consist. tag urral, magát a „diabolust“ is a püspöki levéltárba meghivni.

A tény tehát ez. Fennemlitett Lindner Antonia Xaveria, bajorszármazásu nő, előbb a kassai Orsolya apáczák zárdájába vétetett fel, hol a szent fogadalmakat is letette.

Azonban idegessége és botrányos magaviselete által megzavarván a házi békét, az akkori kassai püspök, boldogult Perger János, az apostoli szentszéktől kieszközölte a világba való elbocsáttatását, és őt 1871. évi jan. 31-én 170. sz. alatt kelt rendeletével a kassai zárdából és megyéből kiutasitotta.

Az eként elbocsátott nőnek nem maradt egyéb hátra, mint hazájába térni vissza, hol őt, a müncheni érsek közvetitése folytán, a landshuti zárda kebelébe fogadta. De szerencsétlen természete állását itt is tarthatlanná tévén, három hó letelte után a kolostort elhagyni kénytelenittetett. Mig végre sok hányattatás után a nagy-szebeni Orsolyáknál vélt még egy kisérletet tehetni. A főnöknő, kihez folyamodványát intézte, érezvén a tanerők nagy szükségét, másfelől pedig nem birván tudomással a Lindner Antoniát illető előzményekről, a szükség pótlása végett jónak látta őt felkarolni és felvételét kegyelmes főpásztorunknál kieszközölni. Bejött tehát Lindner Antonia 1872-ben Erdélybe, és mint püspök urunk ő nagyméltóságának 1872-ik évi jan. 22-én 220. sz. alatt kelt leirata bizonyitja, próbára felvétetett a nagyszebeni Orsolyák kolostorába, nem mint a zárda tagjai közé beigtatandó apácza, hanem csak egyszerüen mint kisegitő tanitónő. Másfél évig a leányiskolákban tanitással foglalkozott, de e foglalkozását az itt is kitört ideges betegsége miatt abban kellett hagynia.

Betegségéből sehogy sem akarván kigyógyulni, a tanitás- és minden egyéb munkától távol tartotta magát, mig végre negyedfél évi nyugtalankodása oly mérvet öltött, hogy környezetét már teljességgel nem álhatta, majd társnőit támadta meg azzal, hogy üldözik, majd a tanitványok előtt adott keserü panaszainak a zárda ellen kifejezést, majd az ételekben kapott hibát és rendelte magának a legkülönlegesebb ételeket, majd a világosság sértette szemét, majd zsibajt, lármát vélt mindenütt hallani, szóval annyira hysterikussá lett, hogy tettre is került a sor, de nem mint a „diabolus“ rágalmazó nyelve mondja, a főnöknő és gyontatóatya részéről, hanem a szerencsétlen nő ment annyira vak dühében, hogy a legszelidebb szóvali figyelmeztetésekre is, poharat és a mit kézhez kaphatott, dobott a főnöknő és gyóntatóatya után. Természetes, hogy az idegesség ily nemétől hánykodó Lindner Antonia, a rend és házibéke teljes felforgatásának veszélye nélkül, tovább ez intézetben sem maradhatott, miért is főpásztorunk ő nagyméltósága elbocsáttatását volt kénytelen megrendelni. De mert a zárda két orvosa Lindner Antonia idegességét az elmebetegséggel határosnak constatálták, ő nem mintha a zárda által már előre bolondnak declaráltatott volna, főpásztorunk kegyes tudomásával, át lévén neki szolgáltatva tulajdonát képező 500 frt készpénze, a nagy-szebeni országos tébolydába szállittatott, egyedül azon az ő javát czélzó szándékból, hogy a tébolyda kitünő orvosi karának rendes észlelése alatt valódi baja kiismertessék és szerencsétlen lelki állapotának segély nyujtassék. Ha már most a tébolyda t. cz. igazgatójának főpásztorunkhoz intézett hivatalos jelentése szerint, Lindner Antonia a valódi elmebetegségtől ment, annak velünk együtt, az Orsolya szüzek is szivből örülnek; csak sajnálatunkat kell kifejeznünk az iránt, hogy e körülmény még kevésbbé menti ki a szánalomra méltó nőnek a zárdában tanusitott botrányos magaviseletét. Végül szabad legyen megjegyeznünk azt, hogy egy olyan nőért, ki az apostoli szentszéktől nyert felmentvény alapján apáczának többé nem tekinthető, ki a n.-szebeni zárdába is csak mint kisegitő tanitónő vétetett fel és kinek 500 frt. készpénzét a tébolydai igazgatóság nyugta mellett átvette, hogy érette, elbocsáttatása után is, a nagy-szebeni Orsolyák zárdája legyen kénytelen fizetni, azt az igazsággal összeférhetőnek alig találjuk.

Ez tehát a tényállás. Ennek a „diabolus“ meséjével való összehasonlitását és az ebből önkényt folyó következtetések illustratióját a t. olvasóra bizzuk.

A denunciáló czikk többi állitásait pedig, minthogy azokban czikkiró a leggyülöletesebb eszközökhez nyul, csakhogy a tevékeny és lemondással buzgó szerzetes nőket és azoknak kitünő képzettségü lelki vezetőjét, a könnyen félrevezethető közvélemény előtt népszerütlenitse, mint merőben alaptalanokat visszautasitjuk, azon ártatlan megjegyzéssel, hogy a ki az igazságot lobbal tiporva, a tények gonosz ferditésével, valótlanságok állitásával, egy majdnem százötven év óta köztiszteletben álló intézet becsületét koczkára tenni nem vonakodik, az a rágalmazó ama rejtélyes alakjává törpül, melynek nevét nem késik megmondani e szó: „diabolus“.

G. G.

A törvényhatóságokból.

Kolozsmegye közigazgatási bizottsága

Főispán gr. Eszterházy Kálmán ur ő mltga elnöklete alatt f. hó 8-án tartotta meg rendes havi ülését, melynek folyamáról megemlitjük a következőket: Az ülés megnyitása és a távollevő bizottsági tagok bejelentése után Gyarmathy Miklós alispán olvasta fel havi jelentését, miből megemlitjük, hogy a mult hóban semmi különösen figyelemreméltó avagy olyan eset, a mely a közigazgatási bizottság közremüködését igényelte volna, nem történt.

A mult hóban tartott rendes megyebizottsági közgyülésen a virilis bizottsagi tagok igazoltattak; a választott bizottsági tagok választása pedig az összes választó-kerületekben megejtetett.

Az országgyülési képviselőválasztók állandó névjegyzéke megállittatott.

A közbiztonságot mi sem zavarta meg.

A megyének Orbán József, mint szavatos ellen folyamatban levő perében az I-ső birósági itélet feltétlenül a megye közönsége javára ütött ki.

Schankebank Károly szolgabiró ellen, a megbizottja által elvesztett 1174 frtot tevő összeg miatt a polgári kereset megindittatott.

Végül bejelenti, hogy a válaszuti fbiró hivatalos kötelezettségének elmulasztása miatt fegyelmi úton 25 frt pénzbirságon marasztaltatott el, a mi 2-od fokulag is helybenhagyatott.

Ezután előadó alispán nehány katona-ügyet ad elő, melyek közül megemlitjük, hogy m. n. zsombori Paszthói Ákos, inaktelki Balázs István, kötelendi Farnyik Indrei, mérai Horváth András, daali Brie Juon, jegenyei Szőcs István, a hadseregtől elbocsáttattak; továbbá m.-gorbói Szimpelán Vaszinak a honvédség és m.-ujlaki Ajtai Ferencz a hadsereg kötelékéből leendő elbocsáttatásuk iránti kérésük ajánlólag felterjesztetni határoztattak.

Továbbá előadja Fejérd községe képviselőtestületének az elszaporodott farkasok kiirtására tekintetéből hajtó-vadászat engedélyezése iránti kérését, mi is ajánlólag felterjesztetett.

Ezután Hory Béla I-ső aljegyző távollétében Petran János tiszti ügyész ad elő nehány kihágásos ügyet, melyek közül megemlitjük, hogy m.-kályáni Losigán Vaszi és társainak szolgabiró Kómis Lajos elleni keresetében hozott alispáni határozat hozatal rendeltetett el; tekei Wéber Borbára és Frimm Jakab között fennforgó tulajdonbiztonsági, Barcsay Domokos és Salamon Lázár közötti regále-csonkitási, nem különben Gogán Jakab fejérdi lakos regále-csonkitási; királyfalvi Alsó Dávid és Prodán Jánosnénak királyfalvi Veres Tógyer és társai elleni testi biztonság elleni kihágási ügyeikben hozott II-od foku alispáni határozatok teljtartalmulag helybenhagyattak.

Mósa Sámuel árvaszéki elnök jelentése szerint a mult hóban az az előtti hátralékokkal együtt ellátásra várt 440 drb, miből elláttatott 301, hátralék 139. Ülésben tárgyaltatott 104 darab, gyámkinevezés volt 15, gyámtársi 15, gondnok neveztetett ki 1, cselekvényi gondnok 1, számadás beadatott 12, hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyv jóváhagyatott 12, felebbezés beadatott 1, kölcsön engedély 11,000 frt erejéig adatott 3 esetben, fekvőség eladására engedély adatott 4, september havában bejött készpénz 210 frt, magán-okmányban 5000 frt, kiadatott készpénz 13.198 frt.

Megyei főorvos dr. Nagy József jelentése szerint az egésségi állapot az egész évben a lefolyt szeptemberben volt a legrosszabb. Leginkább uralkodott a váltóláz, és pedig annyira, hogy azon községben is, hol ezen járvány csak igen kis mértékben is lépett fel, ott is a községi lakosoknak legalább egyötödrésze sinylett a mocsárlázban és annak különböző következményeiben, mig a mezőségen csaknem minden 2-ik lakós keresztül ment ezen kór kisebb nagyobb phasisain.

Hagymáz és vérhas 4—5 községben fordult elő.

A roncsoló toroklob már sokkal kevesebb községben és sokkal kisebb számban mutatkozott. Összesen volt 40 eset; ebből felüdült 19, elhalt 21.

Székely János kir. főmérnök havi jelentése szerint, a mult augusztus hóban volt nagy szárazság részint pedig napszámosok hiánya miatt az árkolásokat és egyéb ut-fenntartási munkákat befejezni nem lehetvén: azok september hóban nagy erélylyel folytattattak s kevés kivétellel befejeztetek.

Az apahida-szász-régeni államut II-ik szakaszán az uj utmunka gyorsan halad, ellenben az örményes-királyfalvi utszakasznak megyei közerő általi helyreállitása nagyon lassan halad, mivel az engedélyezett 3936 tenyeres és 370 igás napszámból eddigelé csak 920 tenyeres és 80 igás napszám lett kiállitva, végül jelenti, hogy a mult hóban a vállalkozóknak 13.236 frt 57 kr utalványoztatott ki.

Ezután nehány utalványozási ügyet adván elő, előadja folytatólag a rom. cath. alapitványi uradalom kérését a monostori anyagát helyreállitása ügyében, mire a kért engedély megadatott.

Továbbá főmérnök azon inditványa, hogy a megyei utak kilometer oszlopokkal láttasanak el — a megye közgyüléséhez áttétetett.

Kir. tanfelügyelő Kethely József előadása során megemlitjük, hogy a zúgoskolákra, valamint marótblaki néptanitó Lukács Joachim bünügyére vonatkozó közoktatásügyi ministeri rendeletek tudásul vétettek, a mákói községi oskolának államsegélyben részesitése iránt felterjesztés tétetett, a megyei néptanitóknak, a tanitói egyesület üléseire való megjelenésük alkalmára a községek terhére napi- és fuvarbér rendeltetett.

Kir. adófelügyelői helyettes Soltész Sándor havi jelentése szerint a kolozsvári adóhivatalnál september végén esedékessé vált adótartozás tett 166,615 frt 44 krt, ebből september hóban befizettetett 19570 frt 39 ½ kr, marad hátralék 147045 frt 4½ kr, mely eredményt a mult évi megfelelő eredménynyel összehasonlitva, a jelen évi eredmény kisebb 14898 frt 44 krral; a b.-hunyadi adóhivatal kerületében september végén az esedékessé vált és hátrálékos adó összege tett 84722 frt 5½ krt ebből befizettetett 8525 frt 81½ kr, marad hátrálék 76196 frt 24 kr, mely eredményt a mult évivel összehasonlitva, a jelen évi eredmény kisebbb 1631 frt 97 krral, september havában 2 adózó polgár adó befizetési halasztásban, öt pedig házadómentességi kedvezményben részesittetett. A felolvasott adófelügyelői jelentés során több községi elöljáróság ellen a felelősség elve kimondatott.

Az adófelügyelő ur még egy pár ügyet előadván: Elekes György bizottsági tag kérdést intéz részint a legtöbb adófizetők adóhelyiségének az adóhivatalok által lett téves kiirása, részint pedig a miatt, hogy a közvetlen adófizetők adótartozása még a jelenleg sincs adókönyvecskéikbe bevezetve, holott a községben fizetők adótartozásukról már értesitve vannak, mire adófelügyelő helyettes ur a válasz megagásának jogát a jövő ülésre tartotta fönn.

Bodor László kir. ügyész helyettes ur havi jelentéséből örömünkre szolgált ismételten meggyőződni, hogy a kolozsvári kir. ügyész ur felügyelete alatti börtönben most mintaszerü rend uralkodik.

Izsák István távirda-igazgató helyettes jelentéséből meggyőződtünk, hogy a közigazgatás általa képviselt ágában a mult hóban semmi olyan nem történt a mi a közigazgatási bizottság közremüködését igényelte volna.

Ezután — több tárgy nem lévén — az ülés d. u. 1 órakor bevégződött. —s.

Tanügy.

Tárgysorozat,

a Szilágymegyei tanitótestületnek Zilahon 1877. évi oktober hó 11 és 12 napjain tartandó közgyülésére.

Második nap (okt. 12-én.)

— d. e. 9-órától 12-ig —

10.) 8-tól 9 óráig zártülés, melyben a mult napon tartott gyakorlati tanitások fognak megbiráltatni.

11.) Bizottsági jelentések a könyvtár és pénztár áltásáról.

12.) Vitakérdés: A házi ipar mely ága és mi módon volnának meghonositandók vidékünkön, tekintettel a közszükégletre és a feldolgozandó nyers anyag beszerezhetésére?

23.) Inditványok tárgyalása.

24.) Főjegyző lemondása folytán — főjegyző választás.

15.) Alapszabályaink 11. §-ának értelmében a közp. bizottság 12 választott tagjának lekötönése, s újak választása.

16.) Az elemi népiskolából kikerült növendéknek minő képzetséggel kell birnia az anyanyelvtanból? Értekezés Demeter Kálmán ref. főgymn. köztanitótól.

17.) A népiskola tananyaga a czélszerü tanmódszerrel együtt a gazdaság- és kertészettanból. Értekezés Bene Ambrus ippi közs. népisk. tanitó által.

18.) A népiskolai fegyelmezésről. Értekezés Gémessy Miklós sz.-szt királyi közs. népisk. tanitótól.

19.) A jövő évi közgyülés idejének és helyének kijelölése.

20.) Bizottság kiküldése a jegyzőkönyv hitelesitésére.

21.) Elnöki berekesztő beszéd.

Tudnivalók;

1.) A gyülések a t. képezde, esetleg a megyeház nagytermében fognak megtartatni.

2.) A gyülések nyilvánosak lévén, a tanügy érdeklődők szivesen láttatnak.

3.) A gyülés alkalmával kiállitás rendeztetik a népiskolai tanulók dolgozataiból a t. képezde gyakorlóiskolájában.

4.) A gyülés második napján a t. képezde helyiségében „közebéd“ rendeztetik, melyre nem tanitók is szivesen láttatnak. Egy teriték ára 1 frt. Kik részt kivánnak venni, október 11-én estéig jelentsék magukat Marosi Sámuel tanár úrnál a képezdében.

5.) A vidéki tanitók elszállásolás végett jelentkezzenek szintén Marosi S. tanár úrnál.

A Szilágymegyei tanitótestület központi bizottságának Zilahon 1877. évi október hó 4-én tartott gyüléséből.

Faluvégi Albert s. k. ig. tanár, elnök.

Borbély Sámuel s. k. tanár, főjegyző.

Jogi rovat.

Kivonat a hivatalos Ertesitőből.

— Dévén egy adófelügyelő helyettesi állás betöltendő.

— A nagy-szebeni adóhivatalnál megürült

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

egy adótiszti állomás betöltésére pályázat van hirdetve.

— Ditrich Sámuelnek Majer Demján és neje elleni ügyében, ez utóbbiaknak 387 frt 50 kra becsült tordai ingatlanaik oct. 23-án eladatnak.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. okt. 9.

— **A városi** képviselő-bizottság tegnap (okt. 8.) befejezte pénteken kezdett tanácskozását Elsőnek Jakab Elek kérvénye került felolvasásra „Kolozsvár története“ tárgyában. E kérvény egy Pál S., Sámi L., Ferencz J. és Szabó K. képviselő tagokból álló bizottságnak adatott ki véleményezésre. Ezután egy nagyfontosságu, elvijelentőségü kérdés következett, melyben már egyszer határozott volt a közgyülés. A bizottság ugyanis taval egyik közgyülésében Nagy Lajos inditványára kimondta, hogy az állami tisztviselők fizetéseinek városi pótadó alóli mentessége megszüntetése végett, — mit országos törvények mondanak ki, — feliratot intéz a kozmányhoz s e felirat szerkesztését az illető szakosztályra bizta. E szakosztály azonban nem látván czélra vezetőnek emez, országos törvények eltörlésére irányzott feliratot: az inditványozott feliratot elejtendőnek véleményezi. Erre többen — Nagy L., dr. Haller K., Váradi K. stb. — felszólalván, mig egyfelől hibáztatják a szakosztályt, mely a helyett hogy azt tette volna, amivel megbizatott, t. i. feliratot szerkesztett s azt jóváhagyás végett bemutatta volna: a fölött ad véleményt, hogy czélszerü-e e tárgyban feliratot intézni a kormányhoz, amit pedig a közgyülés ő maga határozván el, nem bizott a szakosztályra, melynek tehát nem is lett volna joga megbizatása határait] tullépni; addig másfelől ujabban is pártolják a feliratot s inditványozzák, hogy annak szerkesztésével ismételten bizassék meg a szakosztály. Az ügy tehát ismét visszautasittatott oda, hogy a szakosztály ne a felirat czélszerüségéről adjon véleményt, hanem szerkeszsze meg azt. Ezután még két bérleti ügyet (az Áron Mihály és Simon Jakabét) elintézvén és az erdélyi lovaregylet részére 100 frt földészdijt szavazván meg 1877-re: ezzel a közgyülés szétoszlott.

— **Szinházunkban** tegnap a „Herczegasszony“ czimü ismert operette adatott. Az előadás fénypontjait természetesen Krecsányi asszony szolgáltatta eleven, kedélyes játékával és hamis hangon exequált ének-részleteivel. A közönség sürü tapsokkal, gazdag koszoruval és bokrétákkal fogadta őt és az előadás folyamában többször kihivta. A közönség csaknem egészen megtöltötte a házat s mi, ha a müvészet, a magyar költészet és a kolozsvári szinház valódi feladatának szempotjából csak sajnálkozni tudunk felette, miként honositotta meg nálunk Krecsányi asszony az operette-cultust, de másfelől meghajlunk azon tagadhatlan érdeme előtt, hogy a szinházi pénztárnak az ő felléptei hoznak legjobb napokat.

— **„Ifj. Fromont és id. Risler“**, a hasonczimü regényből átdolgozott franczia dráma ma kerül először előadásra szinpadunkon. Ki ne ismerné, ki ne olvasta volna Daudet világhirü gyönyörü ragényét, mely csak az eredeti nyelven egy év alatt 50 kiadásnál többet ért meg?! A regényt maga a genialis szerző Belot Adolf társaságában dolgozta át a szinpad számára, még pedig igen szerencsés kézzel. A mai előadásban a drámai személyzet nagyobb része részt vesz; a fő szerepek a legjobb kezekben vannak (egy-kettő kivételével), s igy kétségtelenül igen élvezetes estére lehet kilátásunk.

— **A kolozsvári** m. kir. tud. egyetem gyógyszerészettani hallgatók segélyegyletének szom baton azaz e hó 6-án tartott alakuló közgyülésén elnöknek megválasztatott Bárány János, alelnöknek Sznistsák Ferencz, jegyzőnek Bakay János, pénztárnoknak Szabó László, ellenőrnek Veress István, bizottmányi tagoknak, a 2-od évesek közzül Csere József, Okolicsányi Attila, az első évesek közül Ebergényi Gyula és Nyilitzai Nándor.

— **A Hory Béla** és Magyari Ilona k. a esküvőjére vonatkozó tegnapi hirünkbe, félreértés következtében, egy tollhiba csuszott be, melyet szükségesnek tartunk kiigazitni. A násznagyi tisztet ugyanis nem az ott nevezettek, hanem Gyarmathy Zsigmond ur és neje, a vőlegény nővére telyesitették.

— **A temető**, mióta eddigi felügyelője Schütz János meghalt, mintha gazda nélkül volna. Ha csak az idő kissé derül, tanyája lesz a város minden lézengőjének, szerelmes bakkancsosok nak stb. s nem egyszer botrányos jelenetek adják ott elő magukat. A felvigyázat ugyan a főkapitányra bizatott, de tőle kivánni sem lehet, hogy ide is kiterjedjen figyelme. Mikor nevez tehát ki a tanács a felügyelő nélkül maradt szegények házának és temetőnek egy alkalmas felügyelőt?

— **Az „angol társalgókör“** f. hó 11-én csütörtökön estve 7 órakor az egyetem 7-ik számu termében rendes gyülést tart. Sok érdekes tárgy kerül szőnyegre. A többek közt a club évfordulati ünnepélye felett is e gyülésnek lesz feladata határozni, miért is a tagokat teljes számmal megjelenni kéri Péterfi Dénes, titkár.

— **Fokról-fokra**. A kassai hadgyakorlatok bevégeztével a király magához hivatá a térparancsnokot, és kijelenté előtte, hogy „igen meg van elégedve az eredménynyel.“ A térparancsnok hódolattal tudomásul vette a legfelsőbb megelégedést, és kijelenté a magához rendelt ezredes előtt, hogy „ő felsége a legmagasabb megelégedését fejezte ki, *noha egyes coloonk ingadozását tapasztalta.*“ (Ez utóbbinál megtoldván ő felsége szavait.) Az ezredes elégedetlenül távozva az egybegyült kapitányoknak tudomására adta, hogy „ő felsége a colonok ingadozását, *és egyes csapatok lankadt magatartását tapasztalta*, és noha az eredménynyel meg van elégedve, *szigoruan elrendeli a csapatok gyakorlati kiképeztetését.*“ A kapitányok mord arczczal hallgatták az ezredes szavait, és mindenik csapatjához menve egyenesen az őrmesternek tartott: „Ostoba barom! Ugy-e megmondtam, hogy szégyent hoz a fejemre? Ha maga a legánységet ugy be nem tanitja, hogy mozogjon, mint a dróton, én beütöm a fejét.“ Az őrmester elhalványodott a legfelsőbb megelégedés ezen kinyilvánitására, és a kapitány távoztával a legközelebbi „flügelman“-ra rontott. „Azt a holdvilágos koponyáját a nagyapádnak, te vagy az egésznek oka“ szólt, hatalmasan nyakon képelvén az istenadtát. Igy változott a királyi „megelégedés“ az őrmester kezében „poffá.“ —cz.

— **Gyászhir**. Tauffer Ferenczet, a kolozsvári kisegitő-pénztár tevékeny és lelkiismeretes igazgatóját, a sétatér-egylet elnökét kipótolhatatlan veszteség érte. Nemes törekvésü és szép reményekre jogositó, 29 éves fia, Ferencz, tegnap délben megszünt élni. Az elhunyt évek óta már el volt jegyezve a halálnak s hosszu szenvedés után, vált meg az élettől és szép ifju nejétől. Az ég adjon vigasztalást a megszomorodott atyának és hű nőnek. A tüzoltó-egylet a következő gyászjelentést bocsátotta ki: A kolozsvári önkéntes tüzoltó egylet szomorúan tudatja, hogy ifj. Tauffer Ferencz, egyleti pénztárnok, f. hó 8-án déli 12 órakor, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után megszünt élni. Az egylet, az elhunytban több éven át buzgó, fáradhatlan tevékenységgel működött s pótolhatlan tisztviselőjét, — az egyleti tagok pedig önzetlen bajtársuk és őszinte, igaz barátjuk elvesztését fájlalják. A megboldogultnak földi részei f. hó 10-én d. u. 4 órakor fognak bel-monostorutczai szállásáról, a köztemetőbe kikisértetni. Kolozsvártt, 1877. october hó 8-án. Az önkéntes tüzoltó egylet parancsnoksága.

— **„Jókai Mór** történelmi regénytára“ czim alatt a szerző füzetekben uj vállalatot indit meg, a melynek első csinos kiállitásu füzete beküldetett szerkesztőségünkhöz is. E füzet tartalma: „A névtelen vár“. Ára 50 kr.

— **Necrolog**. Nagy Olivér, megyei számvevő, Balázs, Boldizsár és Elemér mint gyermekek, — minden közeli és távoli rokonok nevében keseredett szivvel jelentik, hogy forrón szeretett édes anyjuk, özv. abrudbányai Nagy Miklósné szül. Szentkirályi Anna életének 49-ik, özvegységének 4-ik évében f. hó 5-ikén véletlen szerencsétlenség következtében meghalt.

— **Eljegyzés**. Szentmiklósy Miklós kir. aljárásbiró Kis-Küküllőmegyében közelebbről jegyet váltott Zsigmond Ilon kisasszonynyal Dézsfalván.

— **Eperjes** városa sem maradt el a törökök iránti rokonszenvének kitüntetésében, daczára annak, hogy az egész vidék tótok által van s magát Eperjest is tótok lakják. A hazafias érzelmü város — mint lapunknak onnan irják — a török győzelmek hirére meeting t tartottak s a gyülés kivilágitást, körmenetet s üdvözlőiratokat határozott, a gyülés elnökét megbizta egy franczia sürgöny szerkesztésével s annak a kivilágitás alkalmával Konstantinápolyba leendő elküldésével. Az üdvözlő sürgöny következőleg hangzott: Excellençe Ministre de la guérre Constantinople. La ville royale d'Eperjes nage an moment entoureé des ondes des flambeaux et des lumiéres, ivre de joie par les succés brillantes, que vos armes toujours glorieux ont conquise de nouveau! Ayez la graçe Monseigneur de faire parvenire aux heros modernes: les generaux ottomanes, et a nos frères combattants l'expression de nôtre estime, est d'admiration, unie aux élans d'une joie sincére de la quelle retentie la terre hongroise des Carpathes jusque an Danube! Au nom de l'Assembleé de la ville Nándor Podhorányi, président. Erre e napokban a török hadügyér azon ismeretes köszönő távsürgönyt intézte, melyet Enyednek és több erdélyi városnak is megküldött.

— **A gyulafehérvári** rablógyilkosságról a következőket irja ottani levelezőnk: Egy vakmerően elkövetett rablógyilkosság nagy izgatottságban tartja Gyulafehérvár lakósait. F. hó 5-én pénteken éjjel a helybeli ferencz-rendi zárdafőnök főtisztelendő Szapos Imre meggyilkoltatott és reggel szomszédai által ágyában feküve és vérében uszva találtatott; mellette egy véres kő vaskaróval együtt hevert s a vérfoltok, a falokon és padlásón észrevehetők valának. Gyanusittatik egy idegen timár vándorlegény, a ki a zárdafőnököt azon ürügy alatt látogatta meg, hogy a baráti ruhát szándékozik fölvenni; feltünő, hogy a zárda-főnök csuklójában 65 frt találtatott. A nyomozás folyamatban van.

— **Nincs uj a nap alatt**, szokás mondani, s ime itt a példa rá mégis, hogy történik gyakran olyan, a miről nem is álmodott az ember. Várnai Fábián szinigazgató tizenöt tagból álló társulatával Világosan egyik nap magyar, másik nap oláh előadásokat tart. Csakhogy roszul üt ki Várnainak ez a közös ügy, mert a magyar közönség düzzog az oláh előadásokért, az oláh publikumnak pedig a magyar nem tetszik, s igy aztán ez is, az is otthon marad.

— **A háboru haszna**. A brassói iparosok most jó üzletet csinálnak. A brassói piaczon Romániából nagyon keresik a posztószövetet és pokróczokat. Minden készlet, mely eddig felhalmozva hevert, eladatott Romániába. A brassói posztóiparosok, kik az eddigi kedvezőtlen viszonyok folytán nagyon megszoritották üzletőket, mint „K.“, irja ismét nagyobb mérvben kezdettek hozzá a munkások. A határforgalom Brassó és Románia közt is folytonos emelkedésben van. Szekeresekben és szállitókban nagy a hiány.

— **A Brassó** körüli magyar falvak ismeretes egyházi ügye a napokban tárgyaltatott az erdélyi szász ágost. felekezetüek értekezletén. A nevezett községek magyar lakossága kivánja, hogy egy külön egyházközséget képezzen. A consistorium azonban ezt nem engedte meg, de mert erővel nem tarthatja meg a nevezett községeket, nincs kifogása, ha azok az erdélyi szász egyházkerület keretéből kiválnak. Ez a határozat azonban a kérdést legkevésbé sem oldja meg.

— **Nem akar muszka generalis lenni**. A b—i mükedvelők Szabolcsban a török sebesültek javára szini előadást rendeztek, melynek végén tableauk tüntették föl a plevnai győzelmet. Minden szépen sikerült volna, csakhogy lehetetlen volt jóra való embert találni, a ki Skobeleff tábornokot ábrázolja. Csellel rá akartak venni egy paraszt legényt, hogy engedje magát muszka generalissá tétetni, — de még ez sem akart ráállani, bármily tisztességesnek tartotta különben olyan uri társaságban figurálni. Végső zavarban, miután muszka tábornok okvetlenül kellett a tableauxhoz, fogtak egy csavargó tót legényt, de ez is egy forintot kért a dicsőségért.

— **A budapesti** őszi lóversenyek első napja, vasárnap volt. Kedvező idő, s nagyszámu érdeklődők az állványokon és a részvényesek terén a földszinti páholyok egész sora rikitő ellentétül üresen. Az udvari páholy természetesen kivétel. Ott Ő Felsége a királyné, Wallersee bárónővel. Pontban $^3/_4$ 3-kor kezdődött a kétévesek versenye. Tiz versenytárs közül győztesnek br. Majthényi Izidor Violanteje vált ki. A St.-Legerben hét indult: Blaskovich Ernő Kincsemje, Gyürky Béla Lőrincz-e, hg. Lichtenstein Blankenese-je, gr. Henckel Hugo Prince Giles I.-je, gr. Festetich Pál Erzsi és Bimbó kanczái, s Captain Blue Chére Amieje-je. Tán felesleges is constatálni, hogy Kincsem gyönyörü irammal játszva nyert. Harmadikul a mezőgazdák versenye következett 13 résztvevővel. Győzött Sáska Sándor uram Pestről. A Ritter-dij 265 cs. aranyért csupán báró Bethman Pfeilja, és Almásy Kálmán gr. Boomerangja versenyeztek. Pfeil az indulástól végig vezet és pompás iramban elsőnek ér be. A nagy Handicap felette érdekes futamot adott, s méltó záradékát képezte: az első versenynapnak. A haza vonulásnál a királynét mindenütt lelkesen éljenzé a közönség. A gyep is csakhamar üresen maradt, melynek ezuttal egyetlen egy minister vendége volt: báró Wenckheim Béla.

— **Fogadás**. Kecskemétről irják nekünk: Risztics Miklós honvéd lovasszázados ezelőtt néhány nappal, a közös hadseregbeli tisztekkel arra fogadott, hogy ő „Tyuk“ nevü angol telivér lován Kecskemétről Félegyházára (négy magyar mértföldnyi utat) 94 percz alatt ellovagol. E hó 7-én délután három órakor Kecskeméten a czukrászbolt előtt számos néző jelenlétében pattant lovára a százados s az utat mindenütt ügetve, a nem igen száraz talajon 82 első és 10 másodpercz alatt megtette s ezzel a fogadást is megnyerte. Megjegyzendő, hogy a lovaglást az uton felállitott közös seregbeli hat tiszt ellenőrizte. Sem neki, sem lovának nem esett baja.

— **Amadeo herczeg szerzetes**. Rómából jelentik, hogy Amadeo herczeg, hir szerint szerzetes akar lenni. Neje halála óta mindig buskomor volt, gyakran ment a Supergába, hol neje temetve van és órákat töltött ott. Buskomorsága nőttön nőtt, ott hagyta a turini királyi palotát és elhunyt neje egy palotájába ment lakni. Beszélték, hogy lemond altábornagyi rangjáról, a királyi herczegi apanageról és a magánéletbe vonul vissza; sőt pár héttel ezelőtt elterjedt az a hir, hogy a herczeg szerzetes akar lenni. E hir ismételten felmerült, kivált a herczeggel nem rég történt baleset óta, a mikor t. i. lovai megbokrosodtak és ő szerencsétlen módon ugrott ki a kocsiból. Oct. 2-án délben a vaticánban több bibornok, főpap és római patricius volt együtt és ezek egyike megemlitette a hirt a pápának is, ki azt felelé: Si! pare, che il principe Amadeo sente la vocazione di farsi religioso.“ (Igen is, ugy látszik, Amadeo herczeg hivatást érez szerzetesnek lenni.) Igy hát feltehető, hogy Amadeo herczegnek csakugyan van ily szándéka és a pápa csak azért mondta volna ezt fenntartással, mert Victor Emanuel [és az olasz királyi család többi tagjai ellenzik e szándékot.

— **Berlini élcz**. Moltke tábornagyot kérdezte valaki, hogy a hadviselők közül melyik fog veszteni. „A ki az utolsó hibát teszi“ volt a nagy stratega válasza.

— **Az üres lakások** száma Bécsben mindeddig 10,000-re rugott. E szám most már meg van haladva, mert a mult évben 13,000, az idén pedig még ennél is több üres lakást jelentettek be az adóhivataloknál. Szép állapotok.

— **Egy példátlanul** könnyelmü vagy gonosz eljárás derült ki e napokban Erdélyben, irja az „Ellenőr“. Mint értesülünk, hat ládát foglaltak ott le, melyek Béostől egész odáig a vegyes vasuti vonalon, tehát olyanon szállittattak, mely utasokat visz. És a ládák tartalma dynamit volt! A tartalom nem volt megnevezve s e merénylettel határos tettért a felelősség a feladót terheli, ki valóban a legszigorubb büntetést érdemli, s remélhetőleg meg is kapja. Elképzelhető, mily boraasztó veszélyben forgott a dynamittal együtt utazó közönség s ugy szólván csak a véletlen kedvezésének köszönhető, hogy a szerencsétlenség be nem következett, mert a kocsi, mely a végzetes szállitmányt tartalmazta, utközben hosszabb ideig a vonat végén járt, hol a kocsisor ide-oda tolása s uj kocsik csatlakozása alkalmával, mint ez a vegyes vonatoknál minden pályaudvaron előfordul, leginkább ki volt téve az ütközésnek.

— **A nőemáncipatió** ujjabb hóditása. Londonban az orvosi tanintézetben külön nők számára most nyittatott először tanfolyam. Ez alkalomal Dr. Garrit-Anderson tanárnő tartott megnyitó beszédet. Elmondá többek közt, hogy a nők orvosi kiképeztetésének kérdését nem tudományos tervek. hanem a gyakorlat döntik meg, s kérte hallgatóit, hogy működésöket kizárólag a női betegségekre szoritsák s óvakodjanak azok, hogy patienseik iránt tulságos részvétet s gyöngédséget tanusitsanak. Gyakran emlitettik ugyan, hogy a nők orvosi gyakorlatára nézve nagy előny természetes gyöngédségök, de tartani lehet attól, hogy a gyöngédség tuloztatni fog.

— **Thiers özvegyének** válasza. A Zsedényi, mint a képviselőház szünetelése alatt együtt lévő bizottságok elnöke által Thiers özvegyéhez táviratilag intézett részvétnyilatkozatra az özvegy következőleg válaszolt: Elnök ur! Érzékenyen heviték fel keblemet a rokonszenvnek ama szives érzelmei, melyeket általam szenvedett és Franciaországot is ért nagy veszteség nyomán, a magyar tervényhozás bizottságai nevében velem közlött. Legyen — kérem arra — legbelsőbb hálámmal tolmácsa azon dicső (illustre) parlament tagjainál, kik fájdalommal és gyászom részeseinek érezve magukat, forrón szeretett, megsiratott férjem iránti mély tiszteletüket és bánatukat — Thiers ur iránt, kit ön oly találólag nagy embernek és hazája jótevőjének nevezett — oly kifjezőn tanusitották. Páris, szeptember 30-án. Thiers özvegye.

NEMZETI SZINHÁZ.

Bérlet 10-ik szám.

Kolozsvártt, szerdán október 10-én 1877.

Egy jó madár

vagy

a hivatlan vendég.

Szigethi József pályadijt nyert vigjátéka 3 felv.

SZEMÉLYEK:

Hubonyák földbirtokos	Szentgyörgyi.
Hubonyákné	Nagyné.
Lucza, leányuk	Cséki Lina.
Szirtey, fiatal ügyvéd	Krasznai.
Vavranecz, tót	Kassai.
Gyuri, inas	Vidor.
Borcsa, szobaleány	Boér Hermin.
Kertész	Ajtai.
Kocsis	Ifj Fehérvári.
Iczig, zsidó	Lovász.

Cselédek.

Kezdete pontban 7 órakor, vége 9 után.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

A kolozsvári iparosok hitelszövetkezete 1877. szept. havi forgalmáról.

Bevétel.

Augusztus haváról készpénz áthozatal 8685 frt 70 kr, betétekben 5744 frt 41 kr, váltó viszszafizetésekben 43,164 frt — kr, 6½% kamatban 895 frt 69 kr, feldijban 297 frt 27 kr, késedelmi kamatban 188 frt 90 kr, könyvdijban 1 frt 50 kr, bélyegdijban 47 frt 85 kr.

Összesen 59,025 frt 32 kr.

Kiadás.

A tagok betételeiből visszafizetett 15,412 frt 91 kr, 192 esetben kölcsön 42,434 frt — kr, betét utáni kamatban 16 frt 22 kr, kölcsön utáni kamatban 15 frt 38 kr, irodai szükségletre 22 frt — kr, irodai személyzet dijába 92 frt — kr, bélyegzett ürlapra 41 frt 50 kr.

Pénztármaradék egyenleg 991 frt 31 kr.

Összesen 59025 frt 32 kr.

Sept. havi összes forgalom teszen 117059 frt 33 kr.

Kolozsvártt, 1877. sept. hó 29-én.

Benigni Sámuel, igazgató. Mamicza János, pénztárnok.

Tömösvári Miklós, könyvvezető.

A tordai kisegitő társulat folyamáról 1877. szept. havában.

Bevétel.

Pénztárimaradék augusztus hóról 7987 frt 65 kr, havi rendes és rendkivüli betét 7512 frt 06 kr, könyv dijban 2 frt — kr, kamat, provisió és váltó dij 1669 frt 14 kr, bélyeg dijban 52 frt 75 kr, 193 tagtól visszafizetett kölcsön 47,365 frt.

Összes bevétel 64,588 frt 60 kr.

Kiadás.

207 váltó mellett kölcsön 50,118 frt — kr, kezelési kiadás 369 frt 40 kr, bélyegre 46 frt 80 kr. tőke visszafizetés 9001 frt 28 kr, pénztári készlet 5053 frt 12 kr.

Összes kiadás 64,588 frt 60 kr.

Tordán, 1877. okt. hó 1-én.

Közli a felügyelő választmány.

A „KELET“ magán-táviratai.

Éjjel érkeztek.

Feladatott **Budapesten** oct. 9 éjjel 2 ó. 20 p.
Érkezett Kolozsvárra oct. 9. éjjel 3 ó. 30 p.

A képviselőház mai ülésében a Helffy-ügyben Simonyi Lajos, Mocsáry, Kaás, Paczolai pártolják Apponyi inditványát. (Lásd a „Kelet“ tegnapi számának táviratait.) **Simonyi Ernő felhozza az erdélyi ügyet, elnök felszólitja, hogy térjen napirendre.**

Szlávy kijelenti, hogy az immunitást nem látja sértve, mert a kormány tagadja, hogy erre utasitást adott volna. De a betolakodás megtorlást érdemel, s ezt elvárja. Tisza kijelenti, hogy ez ügyet az erdélyivel kapcsolatba nem hozza. Sőt tudna, ha szava nem kötné, olyant mondani, hogy Helffy legjobb barátait is meggyőzné, de a kihágás megbüntetésének van rendes utja.

A ház az elnök válaszát tudomásul veszi.

Feladatott **Budapesten** okt. 9. reg. 2 ó. 20 p.
Érkezett Kolozsvárra okt. 9. reg. 4 ó. — p.

A legutóbbi ázsiai harczokban tizenötezer orosz elesett.

Az oláh-szerb egyezség ujabb hirek szerint is megkötöttnek tekinthető.

A dunai hidak egy vihar rongálásai miatt járhatatlanok.

Károly fejedelem hadsegédévé Tottlebent, a vezérkar fejévé Imeritinszkyt nevezték ki.

A járadékra aláiratott eddig Budapesten 5.800.000 forint.

Délben érkeztek.

Feladatott **Budapesten** oct. 9. 10 ó. 41 p. d. e.
Érkezett Kolozsvárra oct. 9. 11 ó. 31 p. d. e.

Ruscsuk bombázása foly.

Szerbia követeli az oroszszal kötendő szerződésben függetlenségét, e mellett Ó-Szerbiát, Bosznia egy részét. Oroszország az utóbbiba nem akar egyezni.

Távirati tudósitás

a budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzeteiről oktober 8-áról.

Gabona	Faj	Ára 100 klg. tól frt	tól kr	ig frt	ig kr
Buza	bácsi	11	85	11	30
	tiszavidéki	11	20	11	75
	pestvidéki	10	70	11	—
	fehérmegyei	11	10	11	65
	bácskai	—	—	—	—
Rozs	magyar	7	50	7	70
Árpa	takarmany	7	50	7	75
	maláta	8	20	9	—
Zab	magyar	6	70	6	80
Tengeri	bánsági	7	40	7	50
	másnemü	7	35	7	50
Repcze	káposzta	$^4/_5$	—	—	—
	bánsági	—	—	—	—
Köles	magyar	—	—	—	—
Szokrány (Usance) buza	tavaszra szállitandó	11	—	11	10
	Szept.—Oktre szállitan.	10	77	10	82
rozs	tavaszra szállitandó		—		—
teng.	Májusra—junira szállit.	7	12	7	25
repcz.	káposzta Aug. Szept. szál.	—	—	—	—
„	bánsági Jul. Aug. szállit.	—	—	—	—
(ny.) zesz	100 liter százalékként.	33	—	34	—

Távirati a bécsi tudósitás tőzsdéről.

October 5-én 5% Metaliques 64.25 frt. Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 6680. frt. Arany járadék 57.80 1860 ki államkölcsön 74.80. Bankrészvények 111.—. Hitelrészvények 843.—. London 21725 Ezüst 84.—. Cs. kir. arany 104.60. Napoleond'or 5.61.— 100 mark német értékü 9.41.

Urbéri kötvények: Magyarországi 117.15. Temesi 77.75. Erdélyi 775.— Horvátországi 75.75

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

Hirdetmény!

A közmunka s közlekedési m. miniszterium Budapest 1877. évi september 7-től $\frac{14012}{1876}$ sz. a. kelt engedélyi okmányával Brassó város közönségének, a város utczáinak kikövezésére, a kövezet és a külváros utczáinak fenntartására forditandó költségeinek fedezhetése végett hat évre kövezet-vámszedési engedély megadatott. A város szélein felállitandó vámsorompóknál következő vámdíjak fognak szedetni:

1.) Nehéz rakott, vagy társzekérbe fogott minden darab marha után . . . . . 3 kr.

2.) Nehéz rakatlan társzekérbe fogott minden darab marha után . . . . . 2 kr.

3.) Minden egyéb bármily nemű szekérbe fogott marha után . . . . . 1½ kr.

4.) Minden szabadon hajtott lovak, ökrök, bikák, tehenek, bívalok, öszvérek és szamarak darabja után . . 1 kr.

5.) Borju, csikó, júh, kecske, bárány és sertés darabja után . . . . . ½ kr.

Ezen vámdijak fizetési kötelezettsége alól fel vannak mentve:

a) Brassó bel- és külvárosának saját fogatai, lovai, s egyéb marháikra nézve. (375) (2—3)

b) A cs. kir. udvar és a cs. kir. herczegek fogatai.

c) A cs. kir. katonaság és a m. kir. honvédség lovai.

d) A m. kir. posta fogatai.

e) Mindenféle állami vagyont, vagy az államutakra, állami épitkezésekhez anyagot szállitó fuvarok.

f) A foglyokat, vagy tolonczokat szállitó fogatok, ugy a tűzoltók fogatai is.

Minden egyéb fogatok, szekerek, marhadarabok, a sorompók átléptével a városba való bejövetel alkalmával vámdijkötelesek.

A városból való kimenetel alkalmával vámdij nem fizettetik.

Vámköteles szekerek és marhadarabok tartoznak a város 3 végén u. m.

a) Ó-Brassó végén;

b) Bolonya végén a kőhidnál;

c) Kis-Bolonya végén a Schmidt-féle gyapjumosónál felállitott vámsorompóknál előállani s a vámdijt megfizetni.

Héti s országos vásárnapokon azonkivül a városba való bejáratoknál u. m. a papirosmalomnál, a hátulsó utczabeli őrlő malomnál Ó-Brassóban és Mártonfalván vámszedők fognak felállittatni, s vámköteles szekereknek s marhadaraboknak ezeken a napokon a városba való bemenetel itt is ugy mint a fennt nevezett sorompóknál megengedtetik.

A ki a vámsorompók kikerülése, vagy keresztül rontásával magát a vámfizetés alól kivonja, az illető vámdij 5—10-ét felérő a városi szegények alapja javára forditandó pénzbirság alá esik.

A kövezet vám beszedése a városi községtől haszonbérbe adatik, s a haszonbérlő s ennek közegei jogositva vannak, minden a vám alá tartozó területre bejövő szekeret a város s a külvárosok minden bejáratánál megállitani, s mind addig be nem ereszteni, mig a járandó vámilleték meg nincs fizetve.

A vámfizetés iránt netalán előforduló czivódások azonnal a város kapitányság elibe viendők, hol első biróságilag elintéztetnek.

Minden egyes vámfizetésről a haszonbérlő nyugtatvány gyanánt jegyet fog a fizetőnek kézhez szolgáltatni.

Haszonbérlőnek végül a feleknek minden utólagos ellenőrzése s háborgatása a sorompókon belől, nyilvánvaló áthágási eseteket kivéve, meg van tiltva.

Ezen a kövezet-vámnak Brassó városában leendő felszedése iránti határozatok azon hozzáadással tétetnek közhirré, hogy a felszedés **1877. october 15-kén fog kezdődni**, s hogy mindenkinek, a ki e határozatok által sértve érzi magát, szabadságában áll, ellenök e hirdetménynek a „Budapesti Közlöny"beni közzétételétől számitandó **15 nap alatt** felfolyamodni.

Brassó, 1877. october 2-án.

A városi tanács.

LEGNAGYOBB VÁLASZTÉK
jeles munkákban,
ugy a hazai, mint a német és külföldi irodalom minden ágaiból
DISZ- és REMEKMŰVEK,
valamint
IMAKÖNYVEK
legizletesebb diszkötésben.

Mindennemü
TAN- és SEGÉDKÖNYVEK,
IFJUSÁGI IRATOK
FALI TÉRKÉPEK és ATLASZOK
ZENEDARABOK,
KÉPEK,
ZONGORÁK,
HARMONIUMOK
raktára.

MAGYAR KIR. EGYETEMI KÖNYVÁRUS
(373) **DEMJÉN** (2—6)
17 év óta fennálló, ujonnan berendezett
KÖNYV-, MŰ-, HANGJEGYKERESKEDÉSE és ZONGORATÁRA
KOLOZSVÁRTT,
megnagyitva áttétetett a plébánia épületbe
a piaczi templommal szembe.

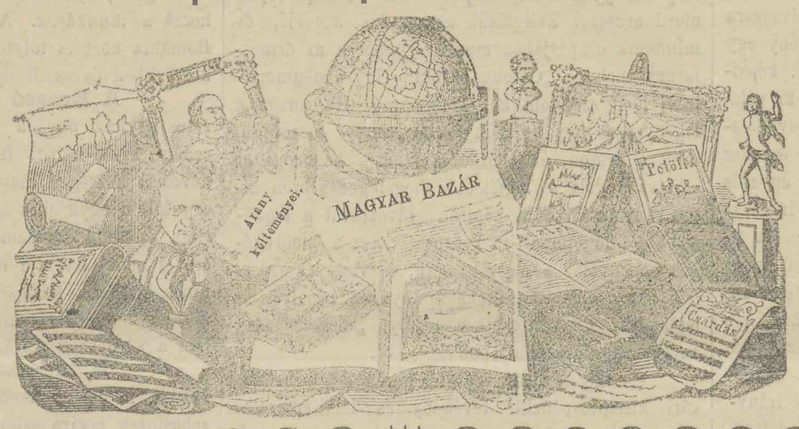

MEGRENDELÉSEK
a bel- és külhonban
megjelent
HIRLAPOK
és
FOLYÓIRATOKRA,
nemkülönben minden bárhol és
bárki által hirdetett
KÖNYVEK-
és
ZENEDARABOKRA
mindenkor elfogadtatik és ugy helyben, mint vidékre röglön teljesittetnek.

KÖNYV-JEGYZÉKEKKEL
ingyen és bérmentve szolgálok.

„VICTORIA" biztositó társaság,
(alapitatott 1865.)
Forgalmi kimutatás.
(1876 december 31.)

Bevétel 1875 végéig	22.208.066 ft 72 kr.	Kifizetett károk 1875 végéig	7.474.125 ft 74.
„ 1876-ban	1,957.872 ft 43 kr.	„ „ 1876-ban	664.608 ft —.
Összesen:	24.165,939 ft 15 kr.	Összesen:	8.138.733 ft 74.
Kiosztott nyeremények	439.738 ft 69 kr.	Évi dijbevétel . . .	1.000000 ft —.

Biztositásokat fogad el:
Tűz- és jégkárok ellen.

I. Tűz ellen biztosithatók: épületek, gyárok, malmok, butorok, készletek, kereskedelmi czikkek, marha állomány, széna és gabna készlet, gazdasági eszközök stb. (12) (33—*)

Árva-, egyházi és **tömeges** biztositások kedvezményes dijakban részesülnek.

Különben is a rendes dijak lehető mérsékeltre szabvák.

Több éves biztositásnál **ingyen év** számittatik.

Gabna biztositás **három hónál kevesebb** időre is elfogadtatik.

II. Jég ellen: mindennemü mezei termények.

A biztositás **váltó** fedezet mellett is történhetik. A dijak az egyes videkek tapasztalt jégjáratához vannak mérsékelve.

A károk felvétele gyorsan és szabályszerüen történik, a megállapitott károsszegek azonnal fizettetnek.

A „VICTORIA" legujabban szerzett viszontbiztositási összeköttetése folytán azon helyzetben van, hogy bármely nagy összegü biztositást, teljes kártérités biztonsága mellett elfogadhat, s midőn különben is életképességének a legválságosabb körülmények között, s a legrendkivülibb csapások után is megdönthetetlen bizonyitékát adta, mint egyetlen hazai intézet joggal és biztosan számolhat a külföldi áramlattal szemben a hazai közönség pártolására.

Központi iroda: Kolozsvártt, főtér **26** szám.

Vezérügynökségek: Budapest, Bécs, Grátz, Prága, N.-Szeben.

Főügynökségek: Arad, Brassó, Debreczen, Eszék, Győr, Kassa, Maros-Vásárhely, Nagy-Becskerek, Nagy-Enyed, Pozsony, Szeged, Temesvár és Triest.

Vidéki ügynökségek: a birodalom minden jelentékenyebb helységében.

Ajánlkozások: ügynökség átvételére, az igazgatósághoz, vezérvagy főügynökségekhez intézendők.

„VICTORIA" biztositó társaság.

(55) (22—33)
Tűzifa-raktár Kolozsvártt,

a Csontlisztgyárnál	és ezzel szembe a Vasutnál	
4 köbméter tűzifa	.	12 frt. — kr. a házhoz szállitva
2 köbméter tűzifa	.	6 frt. 50 kr. a házhoz szállitva
egy régi öl tűzifa	.	10 frt. — kr. a házhoz szállitva
egy régi öl felapritott	.	12 frt. 50 kr. a házhoz szállitva
egy egész vasuti kocsi	.	60 frt. — kr. ott helyt.

A valódi jó mértékről, az ölek tömött rakásáról és a fa jóságáról
a tisztelt vevő a raktári helyiségben mindig meggyőződést szerezhet.

Rendelmények elfogadtatnak ott helyt a raktárban, továbbá VEISZ JÓZSEF üzletében, valamint lakásomon, fapiaczsor 2-dik szám.

Tisztelettel:
Szentjánosi Ferencz.

Gyógyszertári helyiség változtatás!

Alúlirott egész tisztelettel tudatom a nagy érdemü helybeli és vidéki közönséggel, hogy **38 év óta fennálló** és a legmegtisztelőbb bizalomnak örvendő
„MAGYAR KIRÁLYHOZ"
czimzett gyógyszertáramat
az eddigi, óvár és bel-monostorutcza szegletén levő helyiségből,
főtér 6-ik számu saját házamba, a városház során
(365) **helyeztem át.** (4—20)

Ez ideig irányomban tanusitott szives bizalmukért hálás köszönetem nyilvánitva, egyszersmind bátorkodom egészen ujonnan berendezett és jól felszerelt üzletemet, továbbra is becses figyelmükbe ajánlani és kérni, hogy nagyra becsült pártfogásukkal ezentul is megtisztelni kegyeskedjenek.

Kolozsvárt, october hóban 1877.

Wolff János.

HERTZKA és FRIEDJUNG
fehérnemü- és vászonárú-raktára,
Bécs, Neuer Markt (Mehlmarkt) 14 sz.
(377) „Phönix"-hez, (1—6)
ajánlja a téli idényre a legjobb anyagból, a legszorgalmasb munkával, a legujabb szabás szerint készült sajátgyártmányú fehérnemü- és vászonáruit férfiak, nők és gyermekek számára legjutányosabb meghatározott, minden darabon tisztán látható gyári árakban.

Az úgynevezett selejtes fehérnemü megvásárlásától, mely csábitólag olcsó árban ajánltatik s az első mosást túl nem éli, óvjuk a t. közönséget.

Férfiüngek jó shirtingből (chiffon) sima elövel frt. 1.70, 2.50 leginomabb fajta frt. 3.25. Valódi vászonból frt. 2, 80, 3., 3.50, 4.30, 6. Tarka Cosmanoser ingek frt. 2., 2.20, Franczia Creton- vagy Oxford-ingek ft. 2.80. 3, 3.50.

Férfi-gallérok 12 legujabb szabás szerint, ½ tuczet ft. 1.20, drétü ½ tuczet ft. 1.50, kézelők ½ tuczet ft. 2.40, legin. fajtaju ½ tuczet frt 2.75.

Férfi-gatyák, korczczal vagy rombbal, magyar szabásuak is felső ausztriai házi vászonból ft. 1.25, 1.50. Rumburgi vászon ft. 1.75, 2., 2.50. Gyapot-Croisé, oly tartós mint a vászon ft. 1.40, 1.80, 2.

Ferfi-fuszéklik, egys inü vagy csikos gyapot fuszéklik ½ tuczet ft. 2., 2.50, 3. Gyapjú vagy fils d'ecossé fuszéklrk ½ tuczet frt. 3.50, 4, 5, 6.

Női nappali üngek, valódi vászon, sima, ft. 1.50, 1.80; kézi tűzéssel frt. 2.50, 3, 3.50, kézi hurkolatu coeurs frt. 2.80, 3.50, 4.50, leginomabb gyönyörü façon himzéssel és csipkével frt. 4.40, 5, 6, 8, 10. Angol Chiffon-ünge k, oly tartósak mint a vászon frt. 1.20, 1.50, 1.80. Fantaisie szabásuak himzéssel frt. 2.80, 3.50, 4. Női hálóünge k possu újjal, galláral, kézelővel vászonból, vagy chiffonból, simák ft. 2, 2.50, himzettek frt. 3, 4, 5, 8.

Hálóréklik legjobb chiffonból szegélylyel frt. 1.30, 1.70; himzett diszitménynyel frt. 1.80, 2.20; gazdag diszitménynyel és himzéssel frt. 2.50, 3, 4, 5; franczia nensocból himzéssel és csipkével frt. 5, 6, 8, 10.— Parkét-hálóréklik chiffonnal diszitve frt. 1.50, 2; kézi tűzéssel frt. 2.50, 3; nehéz pikét-parkétból himezve ft. 4, 4.50, 5.

Hölgygatyák jó chiffonból frt. 1, 1.30, himzéssel frt. 1.50, 1.80; gazdagon himezve frt. 2, 2.50, 3, legin. csipkével frt. 2.50, 4, 5.

Parkét-gatyák frt. 1.20, 1.50, kézi himzéssel frt. 1.80, 2; nehéz pikét-parkétból ft. 2.50, 3, 3.50. Flanel-gatyák elegáns szabásuak, fehér, veres és kék szinben, legin. kézi himzéssel ft. 4, 5, 6.

Hölgy-szoknyák, Costum, plissirozott vo-hrmzett cinsatztzal frt. 4, 5, 6; uszály-szoknyák 150 200 cm. hosszu uszálylyal, plissevolantokkal ft. 3, 3.50, 4, himezve frt. 5, 6, 8, 12; parkétszoknyák frt. 2.50, 3.50; angol double nemez szoknyák frt. 3.50, 4, 5, 6; Moirészoknyák, fekete és szürke csikkal frt. 3, 3.50, 4, 5; Flanélszoknyák, fehér, veres, kék szinben, kézhimzetü vo antokkal frt. 5, 6. 8.

Zsebkendők, vászon ½ tuczet frt. 1.25, 1.50, finomak ½ tuczet frt. 2.50, 3, 4, 5.— Batist-kendők szines széllel ½ tuczet frt. 1.50, lenvászon-kendők fehér vagy szines széllel ½ tuczet fri. 4, 5, 6, Linon-batist-kendők csipkével, darabja 1, 2, 3 egész 10 frtig.

Miderek, franczia gyártmány frt. 2.50, 3, 3.50; legin. hálcsont miderek rövidek vagy kürász-alakuak frt. 4, 5, 6 egész 8 frtig; Ceinture frt. 3, 4, 5, 6; leány-miderek ft. 1.50, 2, 2.50.

Megrendeléseknél kérjük a mell- és hát körzetét — a honalj alatt mérve, aztán a derék és csipő körzetét.

Női pongyola-ruhák angol double-gyapju-szövetekből vagy wattrolból legdivatosabb à la princesse szabás szerint frt. 8, 10, 12, 15-ig.

Különlegességek raktára pongyola fő-kötők, hölgy gallérok, sima, himzett és csipkével, selyem kravátlik, csipkebarbok, fichuk, leány- és nő-kötények és hálófőkötőkből.

Gyári raktár fehérczerna-, ezilézini- és rumburgi vászonból, asztalnemüekből, törülközőkből, kávésabroszokból, varrástalan lepedőkből és ágynemüből eredeti gyári árakban.

Megrendelések posta, vasút vagy hajó útján pontosan és a leglelkiismeretesebben teljesittetnek.— Nem tetsző áruk minden nehézség nélkül visszavétetnek.
Kiházasitási költségszámitások 300-tól 3000 frtig.— Mustrák és árjegyzékek ingyen és bérmentesen.
Hertzka és Friedjung
fehérnemü és vászonárú gyári raktára
Bécs, Neuer Markt (Mehlmarkt) 14 sz. „Plfönix"-hez.

(171) **Betegek számára** (35—100)
Ezen még ezen rontják meg egészségöket mérhetetlen kicsapongás által. Ezek nemcsak szellemi de testi romlásunkat nézik biztosan előbe, mi az emlékező tehetség eltompulása, gerincztájdalmak, a végtagok reszketése, nehézkes lélegzés stb. Az igen könnyen kivül a nemi szervek elgyengülése, a szemsilogása, az idegek nagy ingerlékenysége mindnegannyi biztos jelei és következményei a nemi élet bünein. Világosan s mindenki által érthetően irja le e betegséget dr. ERNSZT L. kiitüő műve, az:
„Onsegély"
mely azonkivül, hogy a legkimeriőbben tárgyalja a kórokat, a legjobb és leghathatóbb tanácsokkal szolgál ily bajok elháritására; miért is mindazon szerencsétlen—férfi és nő—betegeknek, kik ilyen bajokban szenvednek, melegen ajánlható.
E könyv (ára 2 frt.) minden könyvárusnál kapható, de a szerzőnél: Dr. ERNSZT L. hasonszenvi orvosnál is (lakik: Budapesten, kékesz-utcza 24. sz.) megrendelhető.

Ovás felvilágositásúl!

Még soha
sem keltett szép'ő szer akkora
feltünést
roppant hatása által a hazás minden nemére nézve, mint a
Winkelmayer-féle
Bojtorjángyökér-esszenczia,
mert **még alig 15 éves fiatal emberek is oly dús szakállt nyertek általa,** a mely csak a későbbi korban vagy soha sem szokott mutatkozni, s a **fő kopasz részein,** a hol évek óta **nem volt haj ismét tömött hajzat mutatkozott.**

Nem csoda tehát, hogy sok hamisitás és utánzás fordul elő, s egy itteni üzletes szövetkezve egy általam **elbocsátott boltsegéddel** hasonló név alatt valamely keveréket hirdet, hogy a közönséget **ámitsa s tévútra vezesse.**

Még a „Wiener medizinische Zeitung" is úgy nyilatkozik, hogy bojtorjángyökér-esszenczia legjobb minőségben csak Winkelmayernél kapható.

Csalódások kikerülése tekintetéből kéretik tehát, csak Winkelmayer-féle bojtorjángyökér-esszencziát, s egyéb bojtorjángyökér-készitményeket követelni.

Árak: Egy üveg **bojtorjángyökér-esszenczia** 90 kr.; egy tégely 50 kr., 1 üveg **bojtorjángyökér-olaj** 40 kr. **Bojtorjángyökér-viaszkenőcs,** 1 darab 30 kr. **Bojtorjángyökér-brillantin** a szakáll ápolására, s annak lágyan és ruganyosan tartására, valamint szép alak eszközlésére 40 kr. **Bojtorjángyökér-pödrő** 20 kr. **Athénei-viz** (Eau-Athenienne), legjobb és legbiztosabb szer az alkalmatlan hajkorpa kiirtására 50 kr. **Purgin,** tiszta növényi szer, szürkült haj, vagy szakáll eredeti színének visszaadására 1 frt.— A **Purgin** tiszta növényanyagból áll, tehát teljesen ártalmatlan.

Szállitásoknál csupán legalább 1 frtnyi (göngygyel együtt) megrendelésre lehet szolgálni.—
Vidékre küldésnél göngy- és üvegért 10 krral több.

Központi szállitó-telep:
Winkelmeyer J.
Bécs, VI. Gumpendorferstrasse 159 és Stumpergasse 13.
Fióktelep: Bécsben Hauptner H. fodrásznál Schottenring; a Gonzagagasse szegletén és Neustein Fülepnél, gyógyszerész „Szent Lipóthoz," Stadt, Plankengasse.
Pesten: Török H. J.-nél, királyutcza 7. sz. alatt. **Prágában:** Fürst J., gyógysz. **Brünnben:** Eder F., gyógyszerész; **Gráczban:** Kielhauser H., gyógysz. **Temesvártt:** Jaromisz Ernő, gyógysz. **Kolozsvártt: Széky Miklós** gyógysz. **Gyöngyösön:** Mersits Nándor gyógyszerész. (281) (10—10)

STEIN JÁNOS
KÖNYV- ÉS ZENEMŰKERESKEDÉSE KOLOZSVÁRT.
A m. k. Postamester és postakiadó urakat
bátor vagyok figyelmeztetni, hogy a gyakorlati táviratozást, melyre a nagyméltóságú miniszterium mult havi rendelete folytán ezután szükségük lesz,
leggyorsabban és legalaposabban
a kiadásomban megjelent Székely István-féle
„Távirdai gép- és kapcsolástan"-ból
sajátithatják el.

Ezen egyedüli magyar szakmunkából, mely nemcsak a kezdőnek utmutatóul, de a gyakorlottabbnak is bárminő állomásra nézve vezérfonalul szolgálhat, még csak nehány példány állván rendelkezésemre, az illetők saját érdekökben cselekednek, ha a megrendelést minél előbb megteszik, mert később semmi áron sem lesz megkapható.

A mű ára 1 frt 60 kr., s a megrendelést az összeg előleges beküldése mellett, vagy kivánatra utánvétellel azonnal teljesitem.

Gyakorlati örmény nyelvtan egy uj tanmódszer alapján,
mely szerint örmény nyelven olvasni, irni és beszélni, a legrövidebb idő alatt alaposan megtanulhatni.
Tanodai és magánhasználatra irták: P. Verthanesz Jakutgián mechitárista és Vasady Gyula tanár. Ára 2 frt 40 kr.

Gazdasági olvasmányok
minden rendü gyakorló és tanuló gazdák számára.
Összeállitották: Sporzon Pál és Ébner Sándor.
Ára kötve 1 frt 20 kr.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdájánál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvártt.